

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

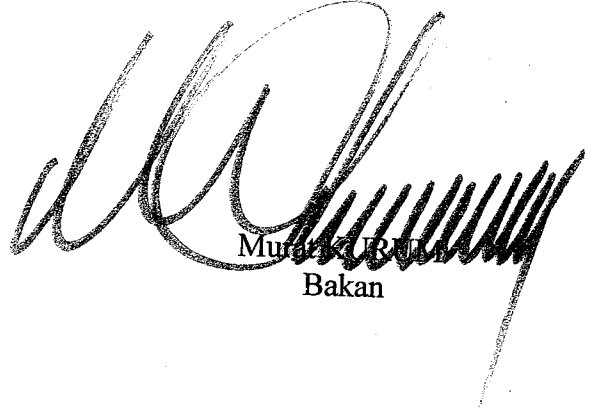
Sayı :30824082-610-11629850
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

29 Ocak 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığuma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

BARTIN MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYSU BANKOĞLU'NUN
TBMM 7/17466 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/17466
GK 26

SORULAR

Batı Karadeniz Bölgesi'nde katı atıkların düzensiz bertaraf edilmesi ve gelişigüzel vahşi depolama yöntemlerinin uygulanması bölgenin uzun süredir çözüm bekleyen önemli bir çevre sorunudur.

Bartın ilinde kentin katı atıklarının toplandığı vahşi depolama alanının dolması üzerine bölgede çok ciddi çöp krizi yaşanmaktadır. Kent merkezi, ilçe ve beldelerden toplanan çöplerin atıldığı Karasu Köyü İnkumu tatil beldesi tepesindeki depolama alanının dolması, çevrede büyük bir kirliliğe yol açmaktadır. Günlük yaklaşık 150 ton çöpün taşındığı alanın yetersiz kalması nedeniyle çöpler, depolama sahasına çıkan yola kadar yığılmış ve yaklaşık 1 kilometrelik bir alan çöple dolması kamuoyunun tepkisini çekmiştir.

Bartın'ın Boğaz Mahallesi'ne ulaşımı sağlayan yol, biriken çöp yığınları nedeniyle neredeyse tamamen kapanırken, çöp sızıntılarının yağmur sularıyla Bartın Irmağı'na karıştığı da gözlemlenmektedir. Bu durum, çevre hakkında büyük tedirginlik yaratırken, çevre kirliliğinin boyutu hem karadan hem de havadan çekilen görüntülerle tespit edilmiştir.

Bölgedeki çöp depolama faaliyetlerinin doğaya, çevreye ve canlı yaşamına yaptığı etkileri telafisi mümkün olmayan zararlara neden olmaktadır.

Çöp alanından etrafa yayılan kötü kokular; derelere, yer altı sularına karışan, hatta denize kadar ulaşan çöp sızıntı suları nedeniyle canlı yaşamı olumsuz etkilenmektedir. Çöp depolama alanı çevresindeki yerleşim yerleri pis kokular ve çevre kirliliği nedeniyle yaşanamaz hâle dönüşmüştür.

Konuyla ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, vatandaşlardan gelen yoğun şikayetler üzerine bölgede inceleme başlatmış, yetkililer çöplerin iş makineleri yardımıyla yol kenarlarına çekilerek yolun açılması için çalışmalar başlatıldığını duyurmuştur. Ancak, bölgedeki vahşi depolama alanının dolmasının yol açtığı çevre felaketinin çözümü için daha kalıcı önlemler alınması gerekmektedir.

Bartın Mahalli İdareler Birliğince, ihalesi 17.03.2020'de yapılan ve Amasra Kaman Köyü hudutları içerisinde 98 hektarlık alan Katı Atık Bertaraf Tesisleri kurulmuş ve 1,5 ay önce işletmeye açılmasına rağmen maalesef Bartın'ın çöpleri halen daha Boğaz Mevkii İnkum Tepesinde bulunan Vahşi Depolama alanına dökülmeye devam etmektedir.

Vatandaşlar, canlıların yaşam alanını, havasını, suyunu kirleten, sağlığını ve psikolojisini bozan Karasu Köyü İnkumu tatil beldesi tepesindeki depolama alanının hiç vakit kaybetmeden kapatılmasını ve Bartın İl Özel İdareleri, Amasra, Kurucaşile, Ulus, Abdipaşa, Kumluca, Kozcağız Belediyelerinin ve belde belediyelerinin toplamış oldukları evsel atıklar olmak üzere ilin tüm çöplerinin Kaman Köyü'ndeki Katı Atık Bertaraf Tesisine dökülmesini talep etmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1-Canlıların yaşam alanını, havasını, suyunu kirleten, sağlığını ve psikolojisini bozan Karasu Köyü İnkumu tatil beldesi tepesindeki İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahasının kapatılması gündeminizde midir?

2-İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahasına giden yol neden basit bir düzenele kapatılmıştır? Neden çöp taşıyan araçların çöplüğe giden yola girişi önlenmiştir? Çöplük girişi kapatıldığı için içeri giremeyen çöp kamyonlarının çöpleri depolama alanı dışındaki çevre yollara dökmesine izin verilmektedir? Bu durum yaşanan çevre felaketini daha da artırmamakta mıdır?

3-Bu sahadaki çevre kirliliğine neden olan fazla çöpler neden Kaman Köyü'ne yapılan çöp depolama alanına taşınmamıştır da kapasitesi dolan İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahasına nakledilmiştir?

4-Kaman Köyü'ne yapılan 50 milyonluk katı atık tesisi neden işletilememektedir? Tesis neden 3 aydır kullanılmamaktadır? Bu tesisin akıbeti nedir ve ne olacaktır? Tesis işletmeciye bir yaptırım uygulanacak mıdır? İşletmeci ile yapılan protokol şartları nedir? İşletmecinin sorumluluklarını yerine getirmemesinden dolayı ihalenin iptali söz konusu olacak mıdır?

5-İnşaatı tamamlandıktan sonra Kaman Köyü Katı Atık Bertaraf Tesisleri'ne herhangi bir zamanda çöp dökümü gerçekleşmiş midir? Tesisin çöp döküm sahası değil, katı atık ayrıştırma tesisi olduğu göz önüne alındığında; bu dökülen çöpler ayrıştırılmış mıdır? Ayrıştırılmış ise hangi şartlar doğrultusunda ayrıştırma işlemi yapılmış ve depolaması nasıl yapılmıştır?

6-Çöp sızıntılarının yağmur sularıyla karıştığı ve kirlenen Bartın Irmağı'nın ıslahıyla ilgili bir çalışmanız olacak mıdır?

7-Ormanlık saha alanında, İnkumu tepesinde bulunan İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahası kimin mülkiyetinde ve sorumluluk alanındadır? Bu alan Bartın Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne bağlı İl Mahalli Çevre Kurulu'nun mu Bartın Mahalli İdareler Birliği'nin mi sorumluluk ve yetki alanındadır?

8-İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahasına giden yol hangi kurum tarafından kapatılmıştır? Bu kararı Bartın Mahalli İdareler Birliği mi almıştır?

9-İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahasına giden yolun kapatılması sonrası ilde çöp toplayan kurumlar olan Bartın İl Özel İdaresi, Bartın Belediyesi, Amasra Belediyesi, Kurucaşile Belediyesi ve Ulus Belediyesine ait çöp kamyonlarına çöp dökcekleri alternatif bir alan gösterilmiş midir?

10-Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'inin "kapatma ve kapatma sonrası bakım süreci" kapsamındaki 28. maddesinde; "Düzenli depolama tesisinin tamamen ya da kısmen kapatılması; lisansta belirtilen koşullar gerçekleştiğinde veya işletmecinin talebi ve Bakanlığın onayıyla veya Bakanlığın gerekçeli kararıyla gerçekleştirilir. Kapatma sonrası yapılan izleme ve kontrol işlemleri sırasında ortaya çıkabilecek olumsuz çevresel etkiler konusunda tesis sahibi Bakanlığa bilgilendirir. Tesis sahibi Bakanlığın belirttiği önlemleri almakla ve bundan doğan maliyeti karşılamakla sorumludur." denilmektedir. İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahasının işletmecisi kimdir? İşletmeci ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığa arasında sahanın kapasite aşımı nedeniyle kapanması konusunda bir diyalog gerçekleşmiş midir? Gerçekleşmiş ise işletmeci bakanlığınıza gerekli bilgilendirmeyi yaparak çözüm talebi ve/veya önerisinde bulunmuş mudur? Yönetmelikte belirtildiği gibi bu alanda doğan maliyet işletmeci tarafından karşılanacak mıdır?

11-Bartın ili şehir merkezine 9 kilometre uzaklıktaki İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahası'na giden yola dökülen çöplere ilişkin Çevre Kanunu'na istinaden; Bartın İl Özel İdaresi, Bartın Belediyesi,

Amasra Belediyesi, Kurucaşile Belediyesi ve Ulus Belediyesi'ne 1 milyon 299 bin 54'er TL olmak üzere toplam 6 milyon 495 bin 270 TL idari ceza uygulanmasının nedeni nedir? Bahsi geçen çevre kanunu maddeleri nelerdir?

12-Cezai işlem yapılan bu kurumların alana girişinin yol kapatılarak engellenmesi, başka bir alana yönlendirme yapmayarak kurumlara çöp dökülecek alan tahsis edilmemesi, Amasra Kaman Köyü hudutları içerisindeki Katı Atık Bertaraf Tesislerinin kullanılmaması sonucu araçların İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahası etrafına ve civar yol kenarlarına çöpleri dökmesinin sorumlusu kimdir?

13-Neden Kaman Köyü Katı Atık Bertaraf Tesislerinin işletilememesini ve ceza uygulanan kurumlara çöp döküm alanı yönlendirmesi yapılmasını sağlamayan Bartın Mahalli İdareler Birliği'ne değil de çöp dökülecek alan bulamayıp dolu durumdaki çöplüğün etrafına çöpleri bırakmak zorunda kalan Bartın İl Özel İdaresi, Bartın Belediyesi, Amasra Belediyesi, Kurucaşile Belediyesi ve Ulus Belediyesine cezai işlem uygulanmıştır?

14-Cezai işlem yapılan kurumlara sorumluluk alanları dışında yapılan bu cezai işlem hukuki midir? Bu cezaların iptali konusunda bir tasarrufunuz olacak mıdır?

15-İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahası orman alanında mıdır? Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'inin "uygun olmayan döküm sahalarının ıslahı" kapsamındaki 31.maddesi "Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce ilgili mevzuatta belirtilen teknik kriterleri karşılamayan döküm sahalarının ıslahına ilişkin hususlar Bakanlıkça yapılacak düzenlemelerle belirlenir." denilmektedir. Yönetmelik gereği ormanlık alanlara çöp sahası kurulamayacağı ve bunun bakanlığınızca belirleneceği belirtildiği göz önüne alındığında, Bartın'daki ormanlık alanın çöp denizine dönüşmesi sonucu ilgili bakanlık birimlerinize de, Aksî durum Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'inin "Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında Çevre Kanununun ilgili maddeleri uygulanır." denilen 32.maddesi gereği bakanlığınız bünyesinde sorumluluklarını yerine getirmeyen birimlerinize de idari yaptırımlar uygulamanız gerekmekte midir? Bu yönde bir tasarrufunuz olacak mıdır?

16-Bartın ilinde kullanımda olan ve kullanılmayan kaç adet vahşi çöp döküm alanı vardır?

17-Bartın ilinde çöp toplama ve vahşi çöp döküm alanlarına döküm yapma yetkisi olan kurumlar nelerdir?

18-Cezai işlem uygulanan kurumlar haricinde Bartın ilinde Hasankadı Belediyesi, Kumluca Belediyesi, Abdipaşa Belediyesi, Kozcağız Belediyesi, Kurucaşile Belediyesi, Amasra İlçe Özel İdare ve Ulus İlçe Özel İdare de çöp toplarken neden bu kurumlara cezai işlem uygulanmamıştır? Bu kurumlar İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahası haricinde başka bir alanına mı çöp dökümü yapmaktadır?

CEVAP

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 11'inci maddesinde büyükşehir belediyelerinin evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmekle yükümlü oldukları hükmü yer almaktadır. Ayrıca, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesi (i) bendi gereği "*....katı atıkların kaynakta toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmek...*" büyükşehir belediyesi görev ve sorumlulukları arasında yer almaktadır.

Bartın Belediyeler Birliği tarafından Kaman Köyü mevkiinde Bakanlığımız ve İLBANK A.Ş. koordinasyonunda hibe programı olan Katı Atık Programı (KAP) projesi kapsamında

kurulan düzenli depolama tesisi işletmesi özel bir firmaya ihale edilmiştir. Tesisin işletilmesine dair ihale ve diğer süreçler tesisten sorumlu olan Birlik Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Söz konusu tesislerin rehabilitasyonu ve diğer sorunlarına ilişkin Bakanlığımızca teknik destek sağlanabilmektedir.

Ayrıca, Bartın ili şehir merkezine 9 kilometre uzaklıktaki İnkumu Vahşi Çöp Döküm Sahası'na giden yola dökülen çöplere ilişkin başlattığımız incelemeler sonucu Çevre Kanunu'na istinaden;

- Bartın İl Özel İdaresi,
- Bartın Belediyesi,
- Amasra Belediyesi,
- Kurucaşile Belediyesi,
- Ulus Belediyesi'ne

ayrı ayrı 1 milyon 299 bin 54 TL'den toplam 6 milyon 495 bin 270 TL idari para cezası uygulanmıştır.